

Adresseliste

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):

Dato:

2012/16490 ART-VI-JPB

14.12.2012

Arkivkode:

444.6

Vedtak om kvote for jakt på gaupe i region 7 Nordland i 2013

Kvotejakt er en ordinær jakt på et bestemt antall individer av en viltart med hjemmel i naturmangfoldloven § 16, der kvoten er fastsatt av offentlig myndighet.

Med hjemmel i lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 16 og § 77 jf. lov 29. mai 1981 nr. 38 om viltet (viltloven) § 9, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 13, jf. §§ 1 og 3, fatter Direktoratet for naturforvaltning vedtak om kvote for jakt på gaupe i region 7 Nordland i 2013. Kvoten settes til totalt seks – 6 – gauper, hvorav maksimalt to – 2 – hunddyr (over ett år). Nærmere kvote- og områdeavgrensning følger av dette vedtak.

Ved fastsettelse av kvote for jakt på gaupe skal det særlig legges vekt på om arten produserer et høstingsverdig overskudd og om den har ressursbetydning. I tillegg skal det legges vekt på jakt- og fangstradisjon i området, og på den skade viltet gjør. Et uttak av 6 gauper vurderes ikke å være til skade for bestandens overlevelse.

Bakgrunn

Ved behandlingen av St.meld. nr. 15 (2003-2004), fastsatte Stortinget nasjonale bestandsmål for gaupe, jerv, brunbjørn, ulv og kongeørn, jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004). Gjennom forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 7 er de regionale rovviltnemndene gitt myndighet til å fatte vedtak om kvote for felling etter forskriftens §§ 8, 10 og 11 når bestandene ligger over de nasjonalt fastsatte bestandsmålene for hver enkelt art i regionene.

Rovviltforskriften § 7 (Generelle bestemmelser om vedtak fattet av rovviltnemnden):

Rovviltnemnden har myndighet til å fatte vedtak om kvote for felling etter forskriften § 8 og § 10 og kvote for jakt etter forskriften § 11 når bestanden av den enkelte art ligger over de nasjonalt fastsatte bestandsmålene for regionen, jf. forskriften § 4. Nemndens myndighet skal for ulv og bjørn baseres på de siste dokumenterte data om siste års ynglinger fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt, jf. forskriften § 3 tredje ledd. Tilsvarende skal nemndens myndighet for gaupe og jerv baseres på gjennomsnittet av dokumenterte data om ynglinger de tre siste årene fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt. (...)

Besøksadresse:

Tungasletta 2

Postadresse:

Postboks 5672 Sluppen
N-7485 Trondheim

Telefon:

73 58 05 00

Telefaks:

73 58 05 01

Videokonf:

73 90 51 40

Internett:

www.dirnat.no

E-post:

Postmottak@dirnat.no

Saksbehandler:

Jan Paul Bolstad

Telefon:

73 58 04 56

Direktoratet viser videre til rapport fra Rovdata datert 16. mai 2012 vedrørende bestandsstatus for gaupe, jerv, ulv og brunbjørn. Av rapporten fremgår det at det nasjonale målet om antall ynglinger av gaupe ikke er nådd for region 7.

Direktoratet for naturforvaltning har myndighet til å fatte vedtak om alle former for felling og jakt dersom situasjonen tilsier det, jf. rovviltforskriften § 13. Direktoratet kan fatte slike vedtak også der bestanden ligger under det fastsatte bestandsmålet for en region eller for landet. Det er et vilkår at slik felling eller jakt ikke er skadelig for bestandens overlevelse, og at det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning.

Lovgrunnlaget

Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven), lov 29. mai 1981 nr. 38 om viltet (viltloven) og forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) danner den juridiske rammen for direktoratets vedtak i saken.

Naturmangfoldlovens formålsbestemmelse (§ 1) lyder:

«Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.»

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold blir ivarettatt på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sin naturlige utbredelse. Tiltak etter naturmangfoldloven skal midlertidig avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på annen måte eller i et annet tempo enn om naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning. Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning er konkretisert gjennom §§ 3 og 4 i rovviltforskriften, og gjennom de regionale forvaltningsplanene for rovvilt som er utarbeidet av rovviltneemndene.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Naturmangfoldloven §§ 8 til 10 og § 12 er omtalt senere i vedtaket. Naturmangfoldloven § 11 gjelder kostnadene ved miljøforringelse. Vedtaket gjelder kvote for jakt på gaupe og det er ikke aktuelt å stille fordyrende vilkår i vedtaket. Direktoratet anser derfor ikke § 11 som relevant i saken.

Det vises til naturmangfoldloven § 16 og § 77, jf. rovviltforskriften § 13, jf. §§ 1 og 3, hvor det fremgår:

Naturmangfoldloven § 16 (høsting av vilt og lakse- og innlandsfisk):

Vedtak om å tillate høsting av vilt treffes med hjemmel i lov 29. mai 1981 nr. 38 om jakt og fangst av vilt (viltloven).

(...)

Ved avgjørelse om å tillate høsting og om fremgangsmåte ved høsting skal det videre legges vekt på artens funksjon i økosystemet og den virkning høstingen kan ha på det biologiske mangfoldet for øvrig. Det skal også legges vekt på artens betydning for næring og rekreasjon, høstingstradisjon i vedkommende område og på skade som arten gjør.

Rovviltforskriften § 1 (Formål):

Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter. Forskriften skal sikre en forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning.

Rovviltforskriften § 3 (Nasjonale bestandsmål og bestandsovervåking):

I Norge skal det årlig være 65 ynglinger av gaupe, 39 ynglinger av jerv og 15 ynglinger av bjørn. (...)

Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt skal gi data om status og utvikling i rovviltbestandene, herunder også beskrive det antall årlige ynglinger som er dokumentert i regionene. Metodikk, datagrunnlag og resultater skal være offentlig tilgjengelig.

Rovviltforskriften § 13 (Direktoratet for naturforvaltnings myndighet til å fatte vedtak om felling og jakt):

Direktoratet for naturforvaltning kan fatte vedtak om skadefelling, kvote for betinget skadefelling, kvote for lisensfelling av gaupe, jerv, bjørn og ulv eller kvotejakt for gaupe av eget tiltak eller etter søknad. Direktoratet kan fatte slike vedtak også der bestanden ligger under det fastsatte bestandsmålet for en region eller for landet. Det er et vilkår at slik felling eller jakt ikke er skadelig for bestandens overlevelse. Dessuten er det et vilkår at det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning, jf. forskriften § 1 og § 6. (...)

Direktoratet for naturforvaltning viser videre til Representantforslag 163 S (2010-2011), og Stortingets behandling av dette den 17. juni 2011 hvor det ble inngått et nytt enstemmig rovviltforlik.

Av rovviltforliket i 2011 fremgår det innledningsvis at norsk rovviltforvaltning fremdeles skal skje innenfor rammen av bestemmelsene i naturmangfoldloven og Stortingets behandling av denne, Bernkonvensjonen og den todelte målsettingen etter rovviltforliket av 2004, og den videre oppfølging av dette.

Rovviltforliket i 2011 legger videre til grunn at det er et mål at den regionale myndigheten i rovviltforvaltningen skal styrkes. Dagens praksis med at de regionale rovviltnemndene har myndighet til å fastsette kvoter for jakt og lisensfelling for arter der regionalt bestandsmål er oppnådd videreføres. Samtidig er det understreket at også i de tilfeller *der bestandsmålet ikke er nådd*, skal rovviltnemndenes syn tillegges betydelig vekt. Direktoratet har mottatt anbefaling fra rovviltnemnda i region 7 om kvote og områdeavgrensning for jakt på gaupe i 2013.

Rovviltnemndas anbefaling:

Rovviltnemnda i Nordland anmoder om at det åpnes for kvotejakt på gaupe i Nordland vinteren 2013. Rovviltnemnda anbefaler at det fastsettes en kvote på 6 gauper, hvorav 2 hunngauper over ett år. Dersom det fram mot jaktstart ser ut til å bli registrert vesentlig flere familiegrupper enn hva tilgjengelig kunnskap på nåværende tidspunkt tilsier, anbefaler vi at direktoratet på bakgrunn av dette øker jaktkvota.

Rovviltnemnda anbefaler følgende fordeling av kvota:

1. En kvote på 3 gauper fordeles på store fellingsområder:

- Område 1 – Lofoten/Vesterålen, kvotefri jakt.
- Område 2 – nordlige deler av Nordfylket, inngår i kvote satt av Rovviltnemnda i region 8
- Område 3 – Nordfylke sør for Rombaken, kvote på 1 gaupe.
- Område 4 og 5 – Ytre og Indre Midtfylket, kvote på 1 gaupe.
- Område 6 og 7 – Ytre og Indre Sørfylke, kvote på 1 gaupe

2. Resterende kvote holdes igjen som «frie dyr». Fylkesmannen kan i samråd med Rovviltnemnda tildele disse dyrene til mindre fellingsområder basert på:

- Registrerte gaupefamilier denne vinteren
- Felte gauper så langt i jakta
- Dokumenterte tap av sau og rein
- Føringer i forvaltningsplanen, med særlig vekt på «Kystområdet» som område hvor det er mål om ingen forekomster av store rovdyr.

Direktoratet for naturforvaltning sin vurdering

Forvaltningsmessige rammevilkår:

Gaupe som art er i dag fåtallig, og det kreves forvaltningsmessige tiltak for å sikre overlevelsen. Dette innebærer at målsettingen om en bærekraftig forvaltning er et overordnet hensyn ved forvaltningen av gaupe og de andre store rovviltartene. Hensynet til levedyktige næringsvirksomheter i landbruket, samt hensynet til bosetting og livskvalitet i områder med rovvilt, medfører at forvaltningen ikke kan legges opp på en slik måte at det overordnede hensynet til rovvilt alene kan tillegges vekt.

Forvaltningen må derfor være differensiert. Det innebærer at bruken av ulike tiltak og virkemidler må legges opp på en måte som så langt det er mulig differensierer mellom de ulike interesser i ulike geografiske områder. Det er likevel et generelt vilkår at tillatelse til felling bare kan gis dersom fellingen ikke vil være skadelig for bestandens overlevelse.

Rovviltnemnda i region 7 har vedtatt en regional forvaltningsplan for rovvilt i sin region. I forvaltningsplanen vektlegges prinsippet om geografisk differensiering. Differensieringen bygger på de nasjonale bestandsmål for de enkelte rovviltartene i regionen. Ved vurderinger om felling eller jakt legges det vekt på føringer i regional forvaltningsplan.

Om kvotejakt:

Kvotejakt på gaupe er ordinær jakt i den forstand at jakten utøves på en art som oppfyller jaktbarhetskriteriene som er fastsatt i naturmangfoldloven § 16, tredje ledd. Det skal særlig legges vekt på om arten produserer et høstingsverdig overskudd, og om den har ressursbetydning. I tillegg skal det legges vekt på jakt- og fangsttradisjon i vedkommende område, og på den skade viltet gjør. For at den skadereduserende effekten skal være størst mulig er det viktig at kvotejakten i sterk grad styres mot områder med skadeproblemer. Det er kvotejakt (eller lisensfelling) som skal være den normale beskatningsformen også i fremtiden for å redusere skade som gaupe påfører bufe- og tamreinnæring, jf. St.meld. nr. 15 (2003-2004).

Om overvåking av gaupe og bestandssituasjonen i Norge og region 7:

Offentlige beslutninger som kan berøre naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon samt effekt av påvirkning, jf. naturmangfoldloven

§ 8. Direktoratet vil vise til beskrivelsen av det Nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt i kommentarene til rovviltforskriften § 3, rapport fra Rovdata datert 16. mai 2012 vedrørende bestandsstatus for gaupe, jerv, ulv og brunbjørn og nærmere beskrivelser i dette vedtaket.

Føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9, kommer til bruk i situasjoner hvor en ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Direktoratet vurderer at det ikke er tilfelle i denne saken.

Bestanden av gaupe i Norge blir primært overvåket ved å registrere antall familiegrupper av gaupe i perioden 1. oktober til 28(29) februar. I rapport fra Rovdata datert 16. mai 2012 vedrørende bestandsstatus for gaupe, jerv, ulv og brunbjørn, går det fram at det er registrert henholdsvis 80, 74 og 69 familiegrupper av gaupe på landsbasis i årene 2010, 2011 og 2012. Gjennomsnittet er 74 familiegrupper og direktoratet konstaterer at gaupebestanden på landsbasis i dag har nådd det nasjonale målet på 65 årlige ynglinger som er fastsatt i Innst. S. nr. 174 (2003-2004). Det er den siste treårsperioden registrert henholdsvis 6, 8,5 og 8 ynglinger i region 7. Gjennomsnittet er på 7,5 ynglinger, og bestandsmålet er følgelig ikke nådd.

I region 7 har gaupebestanden i perioden 2006 til 2012 ligget på mellom 6 og 9 familiegrupper med unntak av 2009, hvor det ble registrert 14,5 familiegrupper. Før jakt i 2012 ble det registrert 8 familiegrupper (NINA rapport 859. Antall familiegrupper, bestandsestimert og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2012). Rapporten viser også til prognoser for antall familiegrupper i Norge og rovviltregionene i 2013. For region 7 viser prognosen 7 familiegrupper før jakt i 2013, og sannsynligheten for at regionen havner under bestandsmålet er 81 %. Modellen viser videre at en kan høste 1,27 gauper pr. registrerte familiegruppe for å holde en stabilisert bestand. Direktoratet vurderer at nemnda sin anbefaling om kvote på 6 dyr (hvorav 2 hunndyr over ett år) i regionen i 2013 vil være et lavere uttak enn den naturlige tilveksten i bestanden, og slik sett ikke være til hinder for en vekst i bestanden mot det nasjonale målet på 10 ynglinger. Direktoratet viser allikevel til den usikkerheten som er heftet ved de regionale prognosene da det er svært små tall en opererer med.

Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen gaupebestanden blir utsatt for, jf. naturmangfoldloven § 10. Gaupebestanden er ikke avgrenset av tilgjengelig areal og det er ikke registrert sykdom på gaupe i Norge. Utover enkelte påkjørsler skjer avgangen av gaupe i hovedsak gjennom kvotejakt, slik at miljøforvaltninga i stor grad har oversikt over den samlede belastningen. Vinteren 2012 ble det skutt 10 gauper i fylket under kvotejakt og skadefelling. Høsten 2012 er det registrert 2 påkjørte gauper, en voksen hanngaupe og en unge.

Skadepotensialet på husdyr:

Etter et stort antall dokumenterte tap til sau i 2009 og rein i 2009-2010 var det færre dokumenterte skader av gaupe i perioden 2010-2011. Det siste året har antall dokumenterte tap økt i regionen, spesielt av rein som har over en dobling i antall dokumenterte tap til gaupe.

I erstatningsoppgjøret for sau viser tall fra årets beitesesong en markant økning i antall omsøkte gaupetap sammenlignet med 2011. For tamrein viser tallene for siste reindriftsår at det er gaupe som står for det største tapet av rein. Tidligere år har jerv stått for de største tapene.

Om arealdifferensiering i rovviltregionene:

Av rovviltforliket i 2011 fremgår det at soneinndelingen må forvaltes tydelig. Det vil si at det skal være tydelige forvaltningsmessige forskjeller i henholdsvis prioriterte rovviltområder og prioriterte

beiteområder. Direktoratet legger til grunn at den regionale rovviltnemnda for forvaltningsregion 7 med sin geografiske differensiering har ivaretatt de hensyn som er nedfelt naturmangfoldloven § 12. Dette innebærer at avgrensingen av områder der ynglinger av gaupe kan forekomme er foretatt ut fra en samlet vurdering, og forventes å gi de beste samfunnsmessige resultater.

Konklusjon

Region 7 ligger per i dag under bestandsmålet for gaupe. Ut fra en totalvurdering av ovennevnte forhold anser direktoratet det likevel for forsvarlig å fastsette en begrenset kvote for jakt på gaupe innenfor nærmere avgrensede områder. Vi har i vårt vedtak fulgt anbefalingen fra rovviltnemnda når det gjelder kvote og områdeavgrensning. Et uttak av 6 gauper hvorav 2 hunner over ett år vurderes ikke å være til skade for bestandens overlevelse.

Kvoten for jakt på gaupe i rovviltregion 7 Nordland i 2013 settes til seks – 6 – dyr, hvorav maksimalt to – 2 – hunner over ett år. Familiegrupper av gaupe som opptrer sammen er unntatt fra tillatelsen. De tiltak som er mulige for å unngå at familiegruppe felles, skal være iverksatt. Kvotejakta varer fra 1. februar – 31. mars 2013.

- 1. En kvote på tre – 3 – gauper fordeles på store fellingsområder:**
 - Område 1 – Lofoten/Vesterålen, kvotefri jakt.
 - Område 2 – nordlige deler av Nordfylket, inngår i kvote satt av Rovviltnemnda i region 8
 - Område 3 – Nordfylke sør for Rombaken, kvote på 1 gaupe.
 - Område 4 og 5 – Ytre og Indre Midtfylket, kvote på 1 gaupe.
 - Område 6 og 7 – Ytre og Indre Sørfylke, kvote på 1 gaupe
- 2. Resterende kvote på tre – 3 - gauper holdes igjen som «frie dyr». Fylkesmannen kan i samråd med Rovviltnemnda tildele disse dyrene til mindre fellingsområder basert på:**
 - Registrerte gaupefamilier denne vinteren
 - Felte gauper så langt i jakta
 - Dokumenterte tap av sau og rein
 - Føringer i forvaltningsplanen, med særlig vekt på «Kystområdet» som område hvor det er mål om ingen forekomster av store rovdyr.

Særlige vilkår:

- 1. Fylkesmannen i Nordland administrerer kvotejakten og etablerer hensiktsmessige ordninger i forhold til oppdaterte resultater om felling og gjenstående kvoter, krav til rapportering fra jeger og gjennomføring av eventuelle ettersøk. Fylkesmannen i Troms administrerer jakta i fellingsområde 2 jf. samarbeidsavtalen mellom rovviltnemndene i region 7 og region 8.**
- 2. Direktoratet for naturforvaltning kan til en hver tid stanse kvotejakten eller endre fastsatt kvote dersom nye bestandsopplysninger eller opplysninger om irregulær avgang tilsier det.**
- 3. All avgang av gaupe innenfor regionen etter at vedtaket er fattet belastes aktuell kvote.**

Klageadgang

Vedtaket kan påklages til Miljøverndepartementet innen 3 uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. En eventuell klage skal fremsettes for direktoratet, jf. forvaltningsloven § 32.

Med hilsen
Direktoratet for naturforvaltning

Knut Morten Vangen e.f.
Fung. seksjonssjef

Jan Paul Bolstad

Adresseliste:

Fylkesmannen i Nordland	Statens hus	8002	Bodø
Alle kommuner i Nordland			
Foreningen Våre Rovdyr	Postboks 195	2151	ÅRNES
World Wide Fund for Nature (WWF)	Postboks 6784 St. Olavs plass	0130	Oslo
Miljøverndepartementet	Postboks 8013 Dep	0030	Oslo
Rovviltnemnda i region 7 c/o Fylkesmannen i Nordland	Statens hus	8002	Bodø
Norsk Bonde- og Småbrukarlag	Øvre Vollgt. 9	0158	Oslo
Norges Bondelag	Postboks 9354 Grønland	0135	Oslo
Norsk Sau og Geit	Postboks 104	1431	ÅS
Norges Naturvernforbund	Grensen 9 b	0159	OSLO
Rovviltnemnda i region 8 c/o Fylkesmannen i Troms	Postboks 6105	9291	Tromsø
Fylkesmannen i Troms	Postboks 6105	9291	Tromsø